

Handläggare
Eikman Johan

Datum
2018-09-10

Diarienummer
SCN-2017-0339

Socialnämnden

Avrapportering av projekt Fadderhem i Uppsala

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att godkänna Uppsala stadsmissions projektrapport för Fadderhem i Uppsala enligt **bilaga 1** samt

att översända ärendet till kommunstyrelsen.

Ärendet

Bakgrund

I oktober 2017 beviljade socialnämnden 5,075 miljoner kronor i föreningsbidrag till Uppsala stadsmission för projekt Fadderhem i Uppsala, som är en tillfällig insats för ensamkommande unga som blir 18 år och fortfarande befinner sig i asylprocessen. Bidraget avsåg perioden 1 november 2017 till 30 juni 2018.

Föredragning

Uppsala stadsmission har inkommit med en rapportering och redovisning för hur projektet har fortlöpt och hur medlen hanterats för perioden 1 november 2017 – 30 juni 2018. Projektets mål har varit att skapa engagemang inom civilsamhället för att hitta boendialternativ för asylsökande ungdomar över 18 år.

Projektet har hjälpt 215 ungdomar att få boende varav 130 bor i fadderhem. Inom projektet har det erbjudits kontinuerlig vägledning, informationsträffar, föreläsningar och nätverksträffar med fadderhem och ungdomar.

Även om det funnits ett ökat engagemang från allmänheten så har intresset inte varit så stort som förväntat. Modellen med fadderhem har visat sig vara den mest lämpliga lösningen medan kollektivboenden har haft vissa problem, där boendet bland annat utsatts för omfattande skadegörelse.

Projektet är beviljat en förlängning inklusive en utveckling med fältarbete för perioden 1 juli – 31 december 2018. Projektet ser ett stort problem i hur de ska få till att bra avslut på projektet då flera fortfarande saknar ett tryggt boende och inte längre har möjlighet att flytta till Migrationsverkets boenden.

Tillägg nuläge

Den grupp som har ansökt om uppehållstillstånd enligt den nya så kallade gymnasielagen och har rätt att vistas här under tiden som ansökan prövas benämns ”tillståndssökande”. De ungdomar som har fått ett avslagsbeslut och ett beslut om avvisning eller utvisning som vunnit laga kraft har inte rätt till boende och ekonomiskt stöd enligt LMA som Migrationsverket beviljat under asylprocessen.

I avvaktan på vägledande praxis gör SKL tolkningen att tillståndssökande, som omfattas av LMA, inte har rätt till bistånd till bostad eller boendekostnader med stöd av 4 kap. 1 § SoL. Kommunen får dock ge bistånd om det finns skäl för det med stöd av 4 kap. 2 § SoL, även om någon rätt till bistånd inte finns. Enligt bedömning från SKL kan bestämmelsen möjliggöra för kommunen att ge bistånd till tillståndssökande som de inte har rätt till enligt LMA.

Socialnämnden instämmer i projektets oro för hur projektavslutet ska hanteras.

Socialförvaltningen

Kaisa Björnström
Direktör

PROJEKTRAPPORT FADDERHEM UPPSALA – 1 november 2017 - 30 juni 2018

Om projektet: Uppsala Stadsmission har beviljats föreningsbidrag av Socialnämnden, Uppsala Kommun. Syftet var att stödja ensamkommande ungdomar som har fyllt 18 som bor och går i skolan i Uppsala att hitta boendelösningar och få rätt information och stöd under resterande del av asylprocessen.

Period: Projektet genomfördes under perioden 2017-11-01 – 2018-06-30.

Beviljat belopp: 5 075 000 kronor

Målgrupp: Asylsökande ungdomar som har fyllt 18år alt. blivit uppskrivna i ålder av Migrationsverket och som bor och går i skolan i Uppsala.

Projektteamet: 1 projektledare, 1 administratör, 1 informatör, 1 jurist, 3 vägledare (motsvarande 4,1 heltidstjänster).

PROJEKTETS MÅL

- Skapa engagemang inom civilsamhället för att hitta boendialternativ.
- Rekrytera fadderhem via organisationer och kyrkor samt privatpersoner.
- Söka alternativa boendelösningar i form av enskilda rum eller kollektiv.
- Ta fram rutiner gällande fadderhem och alternativa boendelösningar.
- Ge information och råd när den unge får sina beslut samt psykosocialt stöd under asylprocessen.
- Fortsätta informera fadderhem och andra engagerade vuxna om asylprocessens olika faser och aspekter.
- Handleda fadderhem och personalgruppen.

PROJEKTETS GENOMFÖRANDE

Från start den 1 november 2017 inleddes projektets informations- och mobiliseringsfas. Organisationer och olika samfund/församlingar inbjöds både till fysiska möten och information via mail angående projektet. Flera organisationer bidrog till att sprida vidare informationen om att ta emot en ung person och bli s.k. fadderhem. Detta skedde parallellt med externrekrytering av personal till projektet.

I mitten av november informerades allmänheten om projektet i syfte att rekrytera fadderhem. Medialt lyftes behovet av fadderhem brett genom artiklar och intervjuer i tidningar och radio. Sociala medier blev en bra kanal för information och engagemang. Hemsidan uppdaterades med aktuell information. Allmänheten inbjöds även till ett flertal olika informationsmöten. De kommunikativa insatserna har skett regelbundet under hela perioden.

Ungdomarna fick information från flera håll och för att undvika missförstånd och tydliggöra vad projektet innebar hölls en informationsträff enbart för ungdomarna den 19 december 2017. Det var många ensamkommande ungdomar i behov av stöd i boende och redan vid årsskiftet stod 119 ungdomar i kö (långt över prognosen från Migrationsverket). Intresseanmälningar har tagits emot via formulär på hemsidan, de som kontaktade projektet via mejl eller telefon hänvisades till formuläret. De första månaderna av projektet var väldigt intensiva, projektteamet var helt komplett först tre månader efter starten.

Stadsmissionen har inom projektet varit ett stöd till ungdomarna för att hitta boendialternativ i form av främst fadderhem eller alternativt boende (i t ex vandrarhem) och därmed möjliggöra för

dem att stanna kvar i Uppsala för att fortsätta gå i skolan. Projektet har under perioden haft någon form av kontakt med ca 300 ungdomar som ingår i målgruppen.

Projektteamet har bestått av projektledare, administratör, jurist, informatör och tre vägledare med olika kompetenser (såsom juridik, beteendevetenskap och även språk- och kulturkompetens) samt goda erfarenheter av att träffa både asylsökande och infödda ungdomar i olika utsatta livssituationer.

Flera informationsmöten samt temakvällar för både ungdomar och fadderhem har hållits. Framförallt har det informerats om själva projektet samt lagar, regler och rutiner när det gäller asylprocessen. Fadderhemmen har dessutom erbjudits TMO-utbildning (Traumamedveten omsorg) och lärt sig hur man ska bemöta, tolka och hantera de utsatta ungdomarnas beteendeproblematik.

Vägledarna har regelbundet träffat ungdomarna som bor kollektivt eller hos fadderhem och har motiverat dem till att sköta skolgång, lära sig språket, samhällets normer och regler samt gett juridisk rådgivning under resterande del av asylprocessen.

Ett stort behov av att få stöd och information via mail och telefon från t ex gode män, skolpersonal, fadderhem, kommunens- och andra organisationers personal som finns på fältet och inte minst ungdomarna själva har varit omfattande. Periodvis har projektet inte fullt ut kunnat återkoppla utan har prioriterat.

Projektet har byggt de ovanstående insatserna på individuell kartläggning och anpassat stöd vid kontakt med olika myndigheter, möjliga boenden och övriga organisationer i civilsamhället.

LEDNING OCH STYRNING

Enligt ansökan om medel skulle en referensgrupp utses med representanter från Uppsala kommun och samarbetsorganisationer. Den praktiska verkligheten ledde till täta möten mellan projektets ledning och kommunens ansvariga tjänstepersoner och även vid några tillfällen ordförande i Socialnämnden. Möten ägde rum en eller vid ett par tillfällen varje månad. Dessa möten ersatte referensgrupp.

Projektet har letts av projektledaren som rapporterat till verksamhetschef.

EKONOMI

Preliminärt utfall:

Intäkter

Bidrag från Uppsala kommun	5 075 000
<u>Summa Intäkter</u>	<u>5 075 500</u>

Kostnader

Ersättning för fadderhemsboende	1 834 536
Lokalhyror	115 416
Råvaror och förnödenheter	208 645
Förbrukningsinventarier	104 178
Förbrukningsmaterial	14 057
Resekostnader	6 686
Telefon	10 712
Övriga externa kostnader	86 058
Kostnader för bevakning och larm	9 747
Personalkostnader	1 342 445
Extra kostnader vid uppstart	20 000
Reservation för kommande kostnader	1 000 000
Administrationskostnader	175 000
<u>Summa kostnader</u>	<u>4 927 478</u>
Resultat	148 022

Kommentar till prel. resultat

Utfallet är ännu preliminärt vilket beror på att alla fakturor för perioden ännu inte har bokförts rörande främst lokaler och andra omkostnader. I särskilt ett av de "kollektiva boendena" blev åverkan i fastigheten stor och därför pågår i nuläget dialog om rimlig ersättning från projektets sida. För dessa totala kostnader har vi därför reserverat 1 miljon vilket i nuläget kan behövas även med tanke på ev. kommande extrakostnader. Alltså önskar vi slutredovisa projektets totala ekonomiska resultat i samband med hela projektet slutredovisning.

RESULTAT I SIFFROR

215 ungdomar har fått boende

- 300+ ungdomar har anmält sitt intresse till projektet
- 130 ungdomar har bott i totalt 110 fadderhem
- 85 ungdomar har haft alternativt boende i någon form av kollektiv

Kontinuerlig vägledning

- Juridisk rådgivning både till fadderhem och ungdomar
- Stödsamtal mellan fadderhem och ungdom eller enskilda samtal både med fadderhem och ungdomar
- Samtal kring normer och regler, vikten av fungerande vardag (skolgång, rutiner) etc
- Konflikt- och krishantering hos alla inblandade parter
- Stöd i form av tolkning vid samtal och även översättning av myndighetshandlingar

15 nätverksträffar med fadderhem och ungdomar

- 10 fadderhemsträffar för vägledning och utöka nätverksarbete mellan faddrarna
- 4 ungdomsträffar för information om projektet och asylprocessens olika faser
- TMO-utbildning för alla fadderhem och ägare till de kollektiva boendena samt projektteamet. Totalt deltog ca 60 personer

19 informationsträffar och föreläsningar

- 7 informationsträffar för alla intresserade där information om projektet i allmänhet och fadderhemsuppdraget i synnerhet har getts
- En av träffarna hölls på Kafé Mumrik tillsammans med redan aktiva fadderhem
- 12 informationsföreläsningar hos olika företag, organisationer och samfund (kyrkor, politiska organisationer m.fl)

4 möten med Stockholm Stadsmission

- 3 möten med hela projektet, 1 med vägledare/ungdomscoacher
- Syftet var att utbyta idéer och erfarenheter inom projektet

ANALYS

Projektet har varit intensivt under hela perioden med högt tryck från flera håll. Ungdomar utan boende har besökt kontoret nästan dagligen, oroliga vuxna har ringt alla tider på dygnet och projektet har samtidigt tyngts av mycket administrativt arbete, utöver det vi räknat med. Det höga trycket på information och hjälp har belastat teamet och många gånger har det varit svårt att få kontakt med projektet. Det upplevs även att förväntningarna från allmänheten ofta varit delvis för höga och/eller felaktiga, vilket har lett till missförstånd och i vissa fall även frustrationer. Några av förväntningarna har varit att det finns en boendegaranti inom projektet, tillgång till mat, hygienmöjligheter och även möjlighet att bistå med ekonomiskt stöd till ungdomarna.

Fadderhemsmodellen har visat sig vara den mest lämpliga och prisvärda lösningen för denna målgrupp. Familjerna rekryterades via organisationer och kyrkor samt privatpersoner och projektet såg en ökad skolnärvaro och psykiskt välmående hos dessa ungdomar. Kollektiva lösningar har dock inte visat sig vara lika lämpliga. Det har uppkommit en viss missbruksproblematik, kriminalitet och även minskad eller ingen skolnärvaro hos flera av ungdomarna på de kollektiva boendena med fler än 10 platser. De större kollektiva boendena har även utsatts för omfattande skadegörelser vilket drabbar projektet hårt. Eftersom resurserna var både bristfälliga och otillräckliga för att hantera den ohållbara problematik som uppstod avvecklades de större boendena vid första projektperiodens slut, totalt 32 platser.

Intresset för projektet hos allmänheten var inte så stort som förväntat. Däremot kan det konstateras ett ökat engagemang under perioden hos flera ideella organisationer och privata aktörer, vilket gör att vi totalt sett bedömer antalet fadderhem som ett gott resultat.

Projektets medarbetare ser fortfarande en stor oro på stan hos ungdomarna som saknar boende. Fortfarande står ca 100 ungdomar utan boende, enligt våra noteringar, och vid årsskiftet då projektet kan komma att avslutas helt riskerar ytterligare ett mycket stort antal ungdomar att bli utan boende. Redan i dagsläget ser vi ett stort problem i att få ett bra och korrekt projektavslut för att undvika ökat missnöje hos målgruppen, vilket kan leda till mer oroligheter i samhället. Här är det värt att notera att de flesta ungdomarna saknar möjligheten att återvända till Migrationsverkets boenden. Generellt konstaterar vi att hos målgruppen mår en ökande del allt sämre ur ett psykiskt perspektiv.

UTVECKLING/FORTSÄTTNING

Projektet del 2 pågår 1 juli – 31 december 2018.

Fältarbete

Projektet planerar att utveckla sitt arbete med målgruppen under kommande period genom att rekrytera två fältarbetare, varav en blir 50 % anställd och en blir timanställd. Fältarbetarna ska träffa ungdomar på dagtid, kvällstid och vissa helger. Fältarbetarnas främsta uppgift kommer vara att informera ungdomarna som vistas i Uppsala och omfattas av projektets kriterier om projektet och vägleda dem i olika frågor. Fältarbetaren som ska jobba 50 % kommer även att ta ansvar för volontärer.

Projektet har dessutom kommit överens med kommunens Ungdomsjour om att samarbeta på fältet genom att dela med sig av information om egen planering samt vid vissa tillfällen gå ut och träffa ungdomarna tillsammans.

Alternativa boendelösningar

Med hänsyn till projektets negativa erfarenheter av stora kollektiva boenden planerar projektet i fortsättningen fokusera mer på att leta efter alternativa lösningar i form av mindre bostäder, såväl enskilda rum som små lägenheter, där 2–4 och max upp till 6 ungdomar kan bo ihop. Det som blir en större risk i projektet hur vi kan avsluta boendestödet utan kaos och extra kostnader.

Utvecklad vägledning

Ett antagande är att det finns ca 250–300 aktuella ungdomar i målgruppen som vistas i Uppsala och av dessa räknar projektet att ha någon form av kontakt med ca 90%. Målet framöver är att av i projektet inskrivna ungdomar ska minst 70% uppleva att de har fått någon form av hjälp och

Uppsala stadsmission

stöd. De sista månaderna kommer vägledarna fokusera på att förbereda ungdomarna och inblandade vuxna för ett avslut av projektet och vilka alternativ som då finns. Ses inga möjligheter till uppehållstillstånd kommer detta tydliggöras.

Skolan

Skolan har setts vara betydelsefull faktor hos ungdomarna för en välfungerande och strukturerande vardag. Under kommande projektperiod ställs kravet hos målgruppen att ha skolplats samt godtagbar närvaro. Regelbundet kommer närvaron ses över i samförstånd med ungdomarna och fadderhemmen.

Uppsala den 3 september 2018

Margaretha S Paras
Direktor

